

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2011 թվականի
մարտի 31-ի N 332 - Ն որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՇՐՋԱՆԱԿԸ (ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ
ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Մակարդակը	Որակավորումները	Բնութագրիչները		
		գիտելիքներ	հմտություններ	կարողություններ
1	2	3	4	5
1-ին	Տարրական կրթություն	տարրական գիտելիքներ՝ կապված գրելու, կարդալու, թվաբանական պարզ գործողություններ կատարելու, ճանաչողական ունակությունների հետ, որոնք պահանջվում են պարզ ուսումնական առաջադրանքներ կատարելու և որոշակի շարունային խնդիրներ լուծելու համար	նախնական տարրական հմտություններ, որոնք պահանջվում են ծանոթ միջավայրում ձեռքով կամ ձեռքի պարզ գործիքներով պարզ, միակադապար առաջադրանքներ և գործողություններ կատարելու (քանդել, հավաքել, մաքրել, կտրել, տեղափոխել և այլն), անհրաժեշտ տեղեկատվություն ընտրելու և օգտագործելու, կատարված աշխատանքը ներկայացնելու համար	անմիջական վերահսկողության ներքո, ծանոթ և հստակ սահմանված պայմաններում մասնակցել իրականացվող պարզագույն աշխատանքին կամ ուսուցմանը, համակարգչով կատարել պարզագույն գործողություններ, օտար լեզվով ներկայացնել իրեն և մյուսներին, հարցնել և պատասխանել անձնական բնույթի հարցերին, օրինակ, որտեղ է ապրում, ում է ճանաչում և այլն
2-րդ	Հիմնական կրթություն	հիմնարար բազային գիտելիքներ մասնագիտական ուղղվածություն չպահանջող աշխատանքի կամ ուսումնառության կոնկրետ բնագավառում, որոնք անհրաժեշտ են պարզ խնդիրներ լուծելու համար	ճանաչողական և գործնական բնույթի բազային հմտություններ, որոնք նպատակաուղղված են՝ 1) առաջադրանքի կատարմանը և առօրյա խնդիրների լուծմանը՝ այնպիսի պարզ կանոնների և գործիքների օգտագործման միջոցով, որոնց համար մասնագիտական ուղղվածություն չի պահանջվում. 2) անհրաժեշտ տեղեկատվության կիրառմանը. 3) կատարված աշխատանքի արդյունավետության գնահատմանը	անմիջական վերահսկողության ներքո, ծանոթ և հստակ սահմանված պայմաններում իրականացվող աշխատանք կամ ուսում՝ որոշ աստիճանի ինքնուրույնության, կատարված պարզ, շարունային առաջադրանքների ու գործողությունների համար պատասխանատվության դրսևորմամբ. կատարել պարզ գործողություններ համակարգչային հայտնի ծրագրերով. օտար լեզվով հասկանալ և օգտագործել ամենօրյա կիրառություն ունեցող արտահայտություններ, հաղորդակցվել, եթե զրուցակիցը խոսում է դանդաղ և հստակ, հարցնել և պատասխանել անձնական բնույթի հարցերին

1	2	3	4	5
3-րդ	Արհեստավոր	աշխատանքի կամ ուսումնառության կոնկրետ ուղղվածություն ունեցող բնագավառին առնչվող այնպիսի փաստերի, սկզբունքների, գործընթացների և ընդհանուր հասկացությունների իմացություն, որոնք պահանջվում են մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու և միջին բարդության, ոչ շաբլոնային առաջադրանքները կատարելու համար	մի շարք ճանաչողական և գործնական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են հիմնական մեթոդների, միջոցների և գործիքների, կոլեկտիվի ու տեղեկությունների կիրառման միջոցով առաջադրանքներ կատարելու և խնդիրներ լուծելու համար	աշխատանքում կամ ուսման գործընթացում առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ ստանձնում. որոշ դեպքերում ավելի ցածր որակավորում ունեցող աշխատողների կողմից կատարված աշխատանքի համար պատասխանատվության ստանձնում. խնդիրներ լուծելիս սեփական վարքագիծը հանգամանքներին հարմարեցնելու կարողություն. կատարել պարզ գործողություններ համակարգչային հայտնի ծրագրերով. օտար լեզվով հասկանալ պարզ նախադասություններ և իր մասնագիտության մասին հաճախ օգտագործվող արտահայտություններ
4-րդ	Միջնակարգ կրթություն	աշխատանքի կամ ուսման որևէ բնագավառի համատեքստում ունեցած փաստական և տեսական գիտելիքներ, որոնք պահանջվում են առաջադրված բարդ, ոչ շաբլոնային խնդիրները լուծելու և մասնագիտական գործունեության իրականացման ընթացքում համընդգրկուն լուծումներ ու մոտեցումներ ընտրելու համար. Ունի փաստական և տեսական գիտելիքներ համակարգչային և տեղեկատվական միջոցների վերաբերյալ:	մի շարք ճանաչողական և գործնական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են աշխատանքի կամ ուսման որևէ բնագավառում մասնագիտական կոնկրետ խնդիրներին լուծում տալու, առաջադրանքների լրացուցիչ ուսումնասիրություն անցկացնելու և գործածված մեթոդների ու ձեռք բերված արդյունքների արդյունավետությունը գնահատելու համար	կանխատեսելի, բայց փոփոխունակ միջավայրում սեփական աշխատանքի կամ ուսման գործընթացները կազմակերպելու ունակություն, այդ գործընթացների գնահատման և բարելավման համար պատասխանատվություն ստանձնելու ունակություն, այլ աշխատողների գործունեության կազմակերպում և վերահսկողություն՝ հարկ եղած դեպքում, այլոց վերապատրաստում որոշ հանգամանքներում. համակարգչային հայտնի ծրագրերով աշխատելու ունակություն. օտար լեզվով պարզ կապակցված տեքստերի կազմում, որոնք կվերաբերեն իր հետաքրքրություններին և ձգտումներին, հասկանալ ուսուցմանը կամ աշխատանքին վերաբերող հարցերի շուրջ խոսակցությունները
5-րդ	Մասնագետ	աշխատանքի կամ ուսման	ճանաչողական և մասնագի-	փոփոխունակ միջավայրում

1	2	3	4	5
		<p>կոնկրետ բնագավառին առնչվող համակողմանի, մասնագիտացված, փաստական և տեսական գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական գործունեության իրականացման ընթացքում առաջադրված բարդ, ոչ շարունային խնդիրները լուծելու, իսկ որոշ դեպքերում՝ ընտրված լուծումները հիմնավորելու համար</p>	<p>տական գործնական հմտությունների ընդգրկումն մի շարք այդ թվում՝ համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայի օգտագործման, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական գործունեության ընթացքում ծագած խնդիրների համար լուծումներ մշակելու և այդ խնդիրների լուծման ընթացքում կիրառված մեթոդների և գործողությունների վերջնարդյունքն ու արդյունավետությունը գնահատելու համար</p>	<p>սեփական աշխատանքի կամ ուսման գործընթացները կազմակերպելու և ղեկավարելու ունակություն, հարկ եղած դեպքում՝ այլ աշխատողների գործունեության նկատմամբ վերահսկողություն, նրանց զբաղվածության հետ կապված աշխատանքների կազմակերպում, որոշ դեպքերում՝ մասնակցություն նյութական պաշարների բաշխմանը.</p> <p>Օտար լեզվով կարող է հասկանալ մասնագիտական թեմաներին վերաբերող տեքստերի հիմնական միտքը, կարող է քննարկել իր մասնագիտության տեխնիկական մանրամասները:</p>
<p>6-րդ</p>	<p>Բակալավր</p>	<p>մասնագիտական աշխատանքի կամ ուսման կոնկրետ բնագավառին առնչվող մասնագիտական, տեսական և գործնական խոր գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են տեսությունների ու սկզբունքների համընդգրկում ըմբռնման, դրանց քննադատական գնահատման ու կատարելագործման, տվյալ մասնագիտական ոլորտում առկա դպրոցների, ուսմունքների, գիտաճյուղերի և ուղղությունների մասին իրազեկվածության, դրանց համեմատության և գործնական կիրառության համար</p>	<p>վարպետության և նորարարության մասին վկայող առաջնային հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են աշխատանքի կամ մասնագիտական ուսման որևէ բնագավառում բարդ և անկանխատեսելի խնդիրներ լուծելու, բարդ ու համալիր տեղեկատվությունը քննադատաբար վերլուծելու և գնահատելու, պահանջվող ունակություններն ընտրելու, զարգացնելու և հարմարեցնելու, մասնագիտական գործունեության ընթացքում անհրաժեշտ մեթոդներ գործի դնելու, այդ մեթոդները կատարելագործելու և դրանց արդյունավետությունը գնահատելու համար.</p> <p>համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայից ազատորեն օգտվելու գործնական հմտություններ, հայտնի ծրագրային փաթեթների գործնական տիրապետում</p>	<p>պատասխանատվության ստանձնում աշխատանքի և ուսման այն գործընթացների կազմակերպման ու կառավարման համար, որոնք կարող են հանգեցնել միջավայրի զգալի փոփոխությունների կամ զարգացման նախաձեռնության ցուցաբերում. որոշումներ ընդունելու ունակության դրսևորում նմանօրինակ գործողությունների իրականացման ընթացքում. աշխատանքի և ուսման գործընթացներում մյուս աշխատողների դերի որոշում. այդ գործընթացների և անհատների ու խմբերի շրջանում արհեստավարժության զարգացման համար պատասխանատվության ստանձնում. ինքնուրույնության դրսևորում աշխատանքի և ուսման ընթացքում. մասնակցություն նյութական պաշարների պլանավորման ու բաշխման գործընթացին.</p> <p>Օտար լեզվով կարող է կազմել հստակ տեքստ մասնագիտական թեմայի վերաբերյալ: Կարող է քննարկել իր մասնագիտության տեխնիկական մանրամասները, ներկայացնել կարծիք և իր նպատակները:</p>

1	2	3	4	5
<p>7-րդ</p>	<p>Մագիստրոս</p>	<p>մասնագիտական աշխատանքի կամ ուսման կոնկրետ բնագավառին առնչվող նեղ մասնագիտացված, արդիական, գործնական և տեսական գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են այդ մասնագիտական ոլորտում նոր հայեցակարգերի և սկզբունքների մշակման, ինչպես նաև տվյալ ոլորտի շրջանակներում կամ միջառարկայական տիրույթում առանցքային նշանակություն ունեցող գիտելիքների մասին տվյալների ու տեղեկությունների հավաքման համար</p>	<p>մասնագիտացված հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են քննադատական վերլուծությունների, բարդ և համալիր տեղեկատվության գնահատման ու մեկնաբանման, մասնագիտացման ոլորտի մյուս ճյուղերից վերցված գիտելիքների ինտեգրման, հետագա հետազոտական աշխատանքների կատարման և այդ գործընթացի ժամանակ բարդ խնդիրների լուծման, տվյալ ոլորտում նորարարության, նոր գիտելիքների ու ընթացակարգերի մշակման, պահանջվող մեթոդների ու մոտեցումների ընտրության և մասնագիտացման ոլորտում անցկացված գործողությունների երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ արդյունքների գնահատման համար.</p> <p>համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայից ազատորեն օգտվելու գործնական հմտություններ, հայտնի ծրագրային փաթեթների գործնական տիրապետում</p>	<p>էական փոփոխությունների և զարգացումների հանգեցնող գործընթացների մշակման ու պլանավորման համար պատասխանատվության ստանձնում, բարձր ինքնուրույնություն, բարդ և համալիր գործընթացների ու առաջադրանքների նախաձեռնում և դրանց իրականացման նկատմամբ վերահսկողություն, պատասխանատվություն նոր մեթոդների ներդրման ու մասնագիտական ասպարեզում զարգացման համար, մյուս աշխատողների կատարած աշխատանքի նկատմամբ վերահսկողություն ու նրանց առաջադիմության գնահատում, նրանց մասնագիտական ուսուցման և վերապատրաստման պլանավորում ու կազմակերպում, ուղղակի մասնակցություն նյութական պաշարների պլանավորմանն ու բաշխմանը.</p> <p>Օտար լեզվով կարող է կազմել հատակ, լավ կառուցված տեքստ մասնագիտական թեմայի վերաբերյալ, նկարագրել իր փորձն ու իրադարձություններ, ներկայացնել իր կարծիքների և նպատակների հիմնավորումները:</p>
<p>8-րդ</p>	<p>Հետազոտող (գիտական աստիճանը՝ գիտությունների թեկնածու)</p>	<p>կոնկրետ բնագավառին առնչվող առավել խոր և առաջանցիկ գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտի և մյուս բնագավառների վերաբերյալ, որոնք անհրաժեշտ են գիտահետազոտական աշխատանքի վրա հիմնված նոր հայեցակարգերի, սկզբունքների և տեսությունների մշակման համար, այդ թվում՝ գիտելիքներ, որոնք կապահովեն համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայից ազատորեն օգտվելու գործնական հմտություններ ու կարողություններ</p>	<p>մասնագիտական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու նպատակով զանազան բարդ գործոնների փոխազդեցության հետ կապված վճռորոշ խնդիրներ լուծելու, այդ աշխատանքի վրա հիմնված նոր սկզբունքներ և տեսություններ մշակելու, գիտելիքները և մասնագիտական փորձն ընդլայնելու և վերաիմաստավորելու տվյալ և այլ մասնագիտական բնագավառների սահմանագծում.</p> <p>հետագա լուծումներ մշակելու և իրականացնելու, նոր մեթոդ-</p>	<p>մասնագիտական ոլորտին վերաբերող գիտելիքների և փորձի ասպարեզում էական փոփոխությունների հանգեցնող գործողությունների ծրագրում և կազմակերպում, աշխատանքային գործունեության ընթացքում բարձր ինքնուրույնություն և սպասելիք, մասնագիտական ոլորտում բարձր հեղինակություն վայելելու, մյուս աշխատողներին ղեկավարելու և ուղղորդելու, նոր գիտելիքների ու մեթոդների տարածումը կազմակերպելու, նյութական պաշարներն</p>

1	2	3	4	5
		ներ, հայտնի ծրագրային փաթեթների գործնական և ազատ տիրապետում	ներ ու մոտեցումներ մշակելու, մասնագիտական և հարակից ոլորտների շրջանակներում հեռանկարային ու կարճաժամկետ գործողությունների արդյունքները գնահատելու ունակություն	ինքնուրույնաբար ծրագրելու և բաշխելու կարողություն Օտար լեզվով կարող է կազմել հստակ լավ կառուցված տեքստ մասնագիտական, սոցիալական և ակադեմիական թեմաների վերաբերյալ, նկարագրել իր փորձն ու իրադարձություններ, ներկայացնել իր կարծիքների և նպատակների հիմնավորումները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ